

(המשך מעמוד 9)

אלף הביאו לתורה ציבורית עצומה. כל שורת המאבקים שהתגלגלה אחריך הבהירה לממשלה שאין למילחמה קונסנסוס. את כל זה אפשר היה קודם רק חודש אחרי תחילת המילחמה ולא כדן.

כתנועת מתאה חוץ-פרלמנטרית אנתנו נמצא אים בשטח כבר 10 שנים. הרבה פעמים עמד בפנינו הפיתוי לחדר את העמדות עד הסוף. להכריז בהפגנות מה שאנתנו אומרים בחדר פנימה.

● ולמה לא?

כי אנתנו מאחרים את כל מי שמוכן לפשרה בנושא השלום. אנתנו מיטריה רחבה.

● כלומר, שהמטרה שלכם היא כמה שיותר אנשים?

המטרה שלנו היא יעילות פוליטית. לא מעניין אותנו להיות צורקים, ולבר. באופן עקרוני, כדי לשמור על יעילות פוליטית, חשבנו כל הזמן ב"רחב" וב"גדול", ובצמיחה ההכרעה ההיסטוריים זה עבר.

בהסכסוך השלום עם מצרים זה עבר, בצאבחה ובשאתילה זה עבר. אין שום מרינה שזוקה את שר הביטחון שלה באמצע המילחמה כמו ישראל. עובדה שגרמנו למהלכים, ולא עבר זמן רב ושרון היה מוחץ לממשלה. לא שאני אומר, חלילה, שמישהו היה צריך להיהרג בשביל זה, אבל עובדה שזה עבר.

כשיצאנו להפגנת ה-400 אלף לא ידעתי אם אנתנו משמעותיים. עברתי או ברפת בחליבתי ערב והיתה אמורה להתקיים פגישה עם פרס ואנשי מילגת העבודה. לא ייחסנו לזה חשיבות יתר, אבל סיכמנו שאם מילגת העבודה תרצה נתארגן להפגנה. ופתאום הגיע טלפון והם אמרו לי שהם מאשרים את ההפגנה. התארגנו במשך שישיה ימים והרמנו את ההפגנה הכי גדולה בהיסטוריה של עם ישראל, שיצרה לחץ, שאחריו אי-אפשר היה שלא להקים ועדת חקירה.

אני מעוניין שלפחות 51% מהציבור הישראלי יתמוך בפשרה. האם זה יקרה אני מאמין שכן. מתי? אלוהים יודע.

● טוענים נגדכם שאנתם לא אומרים דברים ברורים.

אנתנו הולכים ברחב ובגדול ועל כל הקופה. הוויכוח על הפשרה עוד לפנינו.

למה אני צריך לחדר עמדות? זה מאבק גדול על כל הקופה. צריך להציל את המדינה מפני עצמה. אנתנו לא נחליט בשביל הפלסטינים מה יהיה הפיתרון עבורם. כל אופציה שיבחרו היא טובה, ובלבר שיובטח ביטחון מינימלי לישראל. לא מעניין אותי מה הם יחליטו, אותי מעניין איך מפרוים את הגדה, משאירים שם כמה קודרות התרעה ומגיעים למצב שלאף צד לא כדאי יהיה לשנות אותו ולהפר את הפשרה. כל האופציות מקובלות מבחינתנו. בתוך שלום נכשיו אני נחשב, כביכול, לימני.

מסגני "שלום עכשיו" בשבת, בתל-אביב אסור לנו לחדר את העמדות עד הסוף

פיתרון אין סיכוי לפתור את המצוקה במדינה. שיתוף-הפעולה עם עמיר פרץ, למשל, ועם אחרים מגיע רק כשיוצאים להפגנות נגדה והסיימה היא: "כסף לשכונות ולא להתנחלויות". אבל אני מאמין ששיתוף-הפעולה יתרחב. היום מתנהלים הוויכוחים כמה שאת הגדרת כ"צפון תל-אביב". אבל זה קרה גם עם נוש" אסונים וגם אנתנו. זו בעיית אמת.

אני מאמין שישראל לא תגיע לפיתרון בעיות יסוד חברתיות, חינוכיות וכלכליות בלי פיתרון הסיכסוך. ובחלקים גדולים של הציבור ההכרה והחיבור בין שני הדברים עדיין לא הבשילו. אני זוכר שהופעתי פעם בשווייץ, והיו שם פרופטורים ודוקטורים ששאלו אותי איך אפשר להסביר את העובדה שהם ברחו ממאוריק ומאל-ג'רייה והגיעו לעמדות בכירות, ואילו אחיהם ובני-הדודים שלהם, שבאו לישראל השיגו פחות, הם, שיושבים באירופה, הם יונים, ואילו קרובי מישפחתם בישראל הם ניצים.

● בהפגנה הקודמת, שהיתה לפני חודש, הזמנתם בפעם הראשונה פלסטינים לנאום.

מהתחלה הערבים היו באים להפגנות כאורחים ישראלים. יש נושאים שהם ויכוח על דמותה של החברה הישראלית, וזכותו של הערבי להשתתף בוויכוח כמו כל אורח ישראלי אחר.

● אני מתכוונת לכך שהזמנתם פלסטינים מועזה לנאום בהפגנה ליד מוסיאון תל-אביב, וזו היתה הפעם הראשונה.

נכון. נתנו בימה לד"ר אלי-ארה, כי חשבנו שמה שקורה שם מספיק חמור כדי שנשמע על זה מכלי ראשון, אבל הוויכוח הוא בתוך הציבור היהודי. אני לא רואה כזה כל פסול אם מדי פעם יבוא מישוה משם. כן-הכל צריך לעשות איתו שלום, לא עם שמיר, ולכן אנתנו מדברים איתם ומביאים מישוה משם שישא דברים כעצרת בתל-אביב.

במאבק הפוליטי הבהרנו לנציגות המוסמכת של ועד-המועצות הערביות בישראל שאנתנו נגד כל אלימות ומי שסוגר את ואדי ערה לחמש דקות מחזיר את המאבק הפוליטי 30 שנה אחורה.

● כשחזרתם בשבועות האחרונים לפעילות אינטנסיבית היתה הרגשה שאנתם יוצאים נגד שמיר ולא נגד רבין, שהוא מפעיל את המדיניות בשטחים, כך היה לפחות עד ההפגנה האחרונה.

בהפגנה האחרונה הקרשתי שני מישפטים לשמיר וארבעה לרבין. המדיניות של רבין היא בלתי נסבלת, אנטי-אנליטית. מעבר לכך, יש לו בעייה אמיתית להבין איך בתוך מקבילית-כוחות לאומית נכנסים פרמטרים כמו מוסר, צדק פנימי, שליטה על עם אחר, שלא ניתן לכמת אותם בצורה מתימטית. הוא לא מבין זאת. הוא מסוגל לנתח סידרי-כוחות, אוגרות, אך לא מסוגל להבין נימוקים בתחום המוסרי-ערכי.

למה הצגנו אותו פחות? כי היום הבעייה היסודית היא לפתוח במהלך של ועידה בינל-אומית, וכאן הבעייה היא שמיר.

● מה הזיקה בין "שלום עכשיו" למיפלגת העבודה?

באופן בסיסי הזיקה בין שלום עכשיו לבין מיפלגת העבודה היא כמו הזיקה בינה לבין מפ"ם, רץ ושינוי. הקשר שלנו עם הגופים הפוליטיים הוא שאנתנו מיטריה שבתעלה כולם עוברים ביחד. אין לשלום עכשיו כרטיס-חבר.

● אבל קודם היה לכם קל יותר, כי מיפלגת העבודה היתה באוסוזיציה, ועכשיו היא בממשלה.

קודם ידעת שאתה יעיל, כי לממשלה היה רוב קטן. ברגע שמיפלגת העבודה נכנסה לממשלה המאבק החוץ-פרלמנטרי נעשה עקר, כי לממשלה יש מאה תוריי-כנסת וכך אי-אפשר להפיל את הממשלה. לכן שתקנו תקופה ארוכה, עד שהרברים התחילו להתחמם.

● אבל מדוע בהפגנות האחרונות שלכם הפגנתם מול ביתו של שמיר ולא מול ביתו של רבין?

מדובר בתחילת האיזורים. הוויכוח היה פחות

לכ"כ מצליחה להגיע. אבל עדיין לא ויתרנו, והו תהליך ארוך ואני מקווה שכעתיד יתרחש שינוי שישעשה עליידי שכירת המחסום הפסיכולוגי.

● יש לכם גם בעייה עם הפלסטינים, בסך-הכל אתם מסגנים בתל-אביב ובירושלים, אבל לא בעזה וברמאללה.

הפגנו בנגדה לא פעם ולא פעמיים. אני חושב שבאופן בסיסי תפקידה ההיסטורי של שלום עכשיו הוא לשכנע את הרחוב היהודי בכוח שלה ובפשרה כפיתרון העדיף מבחינת ישראל. הוויכוח הוא בתוך הציבור היהודי.

● בהפגנה הקודמת, שהיתה לפני חודש, הזמנתם בפעם הראשונה פלסטינים לנאום.

מהתחלה הערבים היו באים להפגנות כאורחים ישראלים. יש נושאים שהם ויכוח על דמותה של החברה הישראלית, וזכותו של הערבי להשתתף בוויכוח כמו כל אורח ישראלי אחר.

● אני מתכוונת לכך שהזמנתם פלסטינים מועזה לנאום בהפגנה ליד מוסיאון תל-אביב, וזו היתה הפעם הראשונה.

נכון. נתנו בימה לד"ר אלי-ארה, כי חשבנו שמה שקורה שם מספיק חמור כדי שנשמע על זה מכלי ראשון, אבל הוויכוח הוא בתוך הציבור היהודי. אני לא רואה כזה כל פסול אם מדי פעם יבוא מישוה משם. כן-הכל צריך לעשות איתו שלום, לא עם שמיר, ולכן אנתנו מדברים איתם ומביאים מישוה משם שישא דברים כעצרת בתל-אביב.

● אני לא שואלת לגבי המנהיגות, זה עניין אחר, אני מתכוונת לעם, לאלה שצבעו בגוין-בגין ושהיום צועקים אריק-אריק.

הבעייה היא חברתית. יש פה חיפיה בין מצב חברתי להשקפות פוליטיות. ולגבי המאסה, קהלי השכונות, יש באמת בעייה.

מסגני עם שלט, בהפגנת "שלום עכשיו" העבודה ברפת הייתה תקופה נהדרת

זה פועל יוצא של השכלה ומצב כלכלי, כמו בכל מקום אחר בעולם. סד-הכל, מה שלום עכשיו מציעה? איזה אמוציות אני מסוגל לעורר? אני אומר להם שצריך לוותר על שטחים. זה לא מלהיב. מול הימין, שמראש זורק פיתרונות אמוציונאליים של קדושת הארץ, וקדושת מקד מות קל יותר לתפוס אנשים משכבות מסוימות.

לשלום עכשיו יש בעייה, היא הצליחה להלהיב חלק מהציבור, ולציבור הרחב היא לא

● טוענים נגדכם שאנתם תנועה של "צפון-תל-אביב", כלומר של אישכונים, משכילים, בורגנים.

שלה הוא קצת אליטיסטי. וזה פחות כמובן העדתי ויותר כמובן הסיציו-אקונומי וההשכלתי.

אנתנו מנסים להגיע לשיתוף-פעולה אמיתי על בסיס פוליטי, בלי פטרונות, עם אותם אנשים שהגיעו למסקנה פוליטית כמנו — שכלי

על השטחים ויותר לכיוון מהלך מדיני. לכן מיקדנו את העניין בשמיר. ברגע שהבעייה האמיתית היתה בעיית ההתנהגות של צה"ל בשטחים, הלכנו חזיתית נגד רבין. כרוך שבאופן בסיסי מי שנמצא במיטריה-הפשרה קרוב אלינו יותר מאנשי ארץ-ישראל השלמה.

● מי מממן את התנועה?

שמעת בעצמך בטלפון. ההפגנה הזאת כוסתה כ-70% על-ידי תרומות של אלה שהשתתפו בה והשאר כוסה על-ידי שתי תרומות מחו"ל.

● מיפלגת העבודה לא מממנת אותי כמ?

ממיפלגת העבודה לא ראינו גרוש. בהפגנה הזאת הצלחנו להוציא מהקהל סכום של חמש ספרות למימון ההפגנה. וזה מה שמחזיק אותנו, זה פלוס תרומות מחו"ל, אבל כל הספרים פתוחים, הכל חוקי, ובעצם זה עולה הרבה פחות ממה שחושבים.

● ומה עם נסיעות לחו"ל?

הזמננים מממנים את הנסיעה ואנתנו, בדרך-כלל, ישנים בבתים פרטיים. אין לנו כסף, אנתנו תנועה ציבורית. אני כבר נסעתי בכל מיני שליחויות ובמיסגרת שלום עכשיו. אלה נסיעות של תפנים וככה זה צריך להיות. אף אחד לא מקבל משכורת, בקושי מחזירים לאנשים הוצאות טלפון ודלק. יובל נאמן אמר שאנתנו מקבלים כספים מגורמים עוינים. אולי הוא יכול לסדר לנו צ'ק מגורמים עוינים.

● היתה הרבה בחו"ל במיסגרת התנועה?

שלוש פעמים. לפעולה בחו"ל יש אפקט. וזהו בעצם עבודה בתוך הקהילות היהודיות על הוויכוח הבסיסי של פשרה או לא-פשרה, ויש לה גם השפעה על ממשלת-ישראל, שנבהלת מזה שאנתנו מסתובבים בקהילות ומתראיינים בתיקי שורת...

● שאוהבת אותכם.

אני חושב שאחרי מילחמת-לבנון התרמית של ישראל היתה איומה, וההפגנה של 400 אלף נתנה לאנשים אפסרות להרשים ראש. זה היום זו שואה מבחינת התרמית ומוכרחים לנסות ולשנות את התרמית.

● אתה לא חושב שאנתם משמשים עלהתאנה?

אנתנו אלטרנטיבה, תמיכה בנו היא תמיכה במדינת-ישראל ולא בממשלת-ישראל. ממשלות קמות ונופלות ואנתנו מותוים אלטרנטיבה.

● אתה משרת במילואים?

יש לי בריחה? כמעתע לא יוצא לי.

● ואם יקראו לך לשם?

אין. אני מתמך את זה כך שאצליח לעמוד בזה. מי ששולח חיילים לבצע מדיניות כזאת גורם לאסון. לשלוח צעירים בני 18 כדי לשבור ירדיים ורגליים זה טימטום. המחיר הוא גדול. הקו בין ההתבהמת וההתקרנפות הוא עדין מאוד. אסור ליצור סיטואציה כזאת.

● אתה חושב ללכת לכנסת?

כנסת זה חלק ממי שעוסק בפוליטיקה. סתם קישוט. והיום הכוח הפוליטי שלנו יותר חזק מכמה ח"כים בתחום הזה.

● למה התנועה לא הולכת לכנסת?

לא פסלתי את הכנסת כאפשרות וחלקל מוירת-הפעילות, אבל לשלום עכשיו אסור ללכת לכנסת כי אז היא תהיה המיפלגה היונית הרביעית או החמישית, ואין בזה שום בשורה חדשה. העובדה שאנתנו מיטריה שמסוגלת לרכז מאסות היא מכפיק חשובה. אני שהשפיע במיל-חמת-לבנון הם ה-100 אלף שהבאנו ולא 13 הח"כים שלחמו נגד.

● ובאופן אישי תלך לכנסת?

כבר פעמיים הייתי מועמד ואני רואה בכנסת כלי למאבק, אבל השאלה מהו הכיוון. המאבק הוא חוץ-פרלמנטרי. הבעייה היא שהשארנו את הפו-ליטיקה בפוליטיקאים, ומפוליטיקה נגודות כל ההכרעות החשובות בחיינו. אסור להשאיר להם את הפוליטיקה. אני רוצה שהתכרה הטובים באמת יהיו בפוליטיקה.